

Szkoła Podstawowa nr 7
im. Heleny Raszki
w Szczecinie

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z PRZYRODY W KLASACH IV

**zbudowany na podstawie Wewnątrzszkolnego Systemu Oceniania
Szkoły Podstawowej nr 7 im. Heleny Raszki
w Szczecinie**

ZAPOZNANIE Z PRZEDMIOTOWYM SYSTEMEM OCENIANIA

Nauczyciel na początku roku szkolnego zapoznaje uczniów z PSO z przyrody, a w szczególności informuje o:

- a) wymaganiach edukacyjnych niezbędnych do uzyskania poszczególnych ocen śródrocznych i rocznych wynikających z realizowanego programu nauczania
- b) sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych z przyrody
- c) warunkach i trybie uzyskania wyższej niż przewidywana oceny klasyfikacyjnej z przyrody

Nauczyciel fakt zapoznania uczniów z PSO dokumentuje stosownym wpisem w dzienniku lekcyjnym.

CELE OCENIANIA UCZNIÓW

Ocenianie uczniów przez nauczyciela przyrody ma na celu:

Wspieranie poprzez:

- a) motywowanie uczniów do lepszej nauki i pracy nad sobą
- b) stymulowanie i mobilizowanie uczniów do myślenia o swojej przyszłości oraz do podejmowania starań podnoszących jakość edukacji
- c) stworzenie uczniom okazji i szansy osiągnięcia sukcesów edukacyjnych w zakresie biologii oraz dowartościowanie ich
- d) pomoc uczniom w samodzielnym planowaniu własnego rozwoju

Prognozowanie poprzez:

- a) zdobywanie informacji o efektywności i nauczania przyrody i pracy nauczyciela
- b) przewidywanie przyszłych osiągnięć ucznia, wykrywanie potencjalnych możliwości

Diagnozowanie poprzez:

- a) poinformowanie uczniów o poziomie ich osiągnięć edukacyjnych i postępów w nauce
- b) rozpoznanie potrzeb edukacyjnych uczniów, tj. określenie ich zainteresowań poznawczych i potrzeb w zakresie uczenia się przyrody oraz przyczyn trudności w uczeniu się tego przedmiotu
- c) porównanie osiągnięć uczniów różnych klas w szkole
- d) dostarczenie rodzicom/opiekunom prawnym uczniów oraz nauczycielom informacji o postępach, trudnościach i specjalnych uzdolnieniach uczniów.

Ewaluację poprzez:

- a) uzyskiwanie informacji o jakości i poziomie osiągnięć oraz pracy edukacyjnej uczniów
- b) badanie wyników procesu nauczania oraz ich analiza.

OBSZARY AKTYWNOŚCI UCZNIA BĘDĄCE PRZEDMIOTEM OCENIANIA

Wiedza.

- a) znajomość pojęć, zasad, zagadnień i reguł przewidzianych w programie nauczania przyrody
- b) zrozumienie i zapamiętywanie wiadomości zdobytych podczas lekcji i nauki własnej
- c) uporządkowanie i streszczenie wiadomości, zilustrowanie i wyjaśnienie na odpowiednich przykładach.

Umiejętności.

- a) posługiwanie się wiadomościami według podanych wzorów

- b) prawidłowa interpretacja i samodzielne rozwiązywanie problemów związanych z przedmiotem
- c) prawidłowa analiza, wnioskowanie i dostrzeganie związków między teorią a praktyką i stosowanie ich w rozwiązywaniu zadań
- d) formułowanie problemów, planu działania, przewidywanie i prezentowanie ich na własny sposób
- e) ocenianie, wartościowanie, wnioskowanie
- f) poprawne korzystanie z pomocy dydaktycznych (podręczniki, plansze, słowniki, encyklopedie, atlasy, rysunki, schematy, przyrządy)
- g) wykorzystywanie wiedzy teoretycznej w praktyce.

Postawy.

- a) samodzielność i aktywność na lekcji
- b) pozytywne nastawienie i zainteresowanie przedmiotem
- c) praca w zespole
- d) obecność i przygotowanie do lekcji
- e) prowadzenie zeszytu i wykonywanie zadań w zeszycie ćwiczeń (jeżeli w te ćwiczenia uczeń został wyposażony)
- f) zaangażowanie i dociekliwość poznawcza
- g) kształcenie kreatywnej postawy wobec problemu
- h) umiejętność samooceny, planowanie i organizowania własnej nauki, przyjmowania za nią odpowiedzialności
- i) dokładność, rzetelność, systematyczność.

SPRAWDZANIE I OCENIANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW

Formy służące sprawdzeniu wiadomości i umiejętności uczniów:

- a) sprawdzian – testy podsumowujące poszczególne działy – termin, forma i zakres podawane są uczniom i zapisywane w dzienniku na tydzień przed, czas trwania 45 minut
- b) kartkówka – krótkotrwała (do ok.15 minut), pisemna forma pracy kontrolnej, stosowana w sposób systematyczny i planowy w celu sprawdzenia wiedzy i umiejętności oraz zmobilizowania uczniów do systematycznej nauki. Nie musi być zapowiadana i obejmuje materiał z trzech ostatnich lekcji
- c) prace długoterminowe (np. planowanie, przeprowadzenie i prezentacja doświadczenia)
- d) odpowiedzi ustne obejmują materiał z trzech ostatnich lekcji, uwzględniają swobodną wypowiedź na określony temat
- e) samodzielna praca na lekcji
- f) prace domowe – pisemne i wszelkie inne jej formy przygotowane przez ucznia w domu
- j) zeszyt lekcyjny i zadania w zeszycie ćwiczeń (jeżeli w te ćwiczenia uczeń został wyposażony) stanowią formę rejestracji pracy ucznia. Uczeń ma obowiązek uzupełnienia notatek w zeszycie przedmiotowym i w zeszycie ćwiczeń za czas nieobecności w szkole
- g) aktywność na lekcji, do tej kategorii zalicza się: dodatkowe zadania domowe, wypowiedzi ucznia na lekcji. Brak aktywności na lekcji nie skutkuje oceną niedostateczną, ale mała aktywność na wielu lekcjach ma wpływ na śródroczną i roczną ocenę klasyfikacyjną. Za każde 5 plusów uczeń uzyskuje bardzo dobrą (5), a za siedem plusów ocenę celującą (6).
- h) praca w grupie – organizacja pracy, komunikacja w grupie, zaangażowanie, sposób prezentacji, efekty pracy
- i) przygotowanie do lekcji
- j) udział w konkursach i akcjach przyrodniczych, ekologicznych i prozdrowotnych.

Stosowana skala ocen:

- celujący: 6
- bardzo dobry: 5
- dobry: 4
- dostateczny: 3
- dopuszczający: 2
- niedostateczny: 1

W ocenianiu bieżącym dopuszcza się stosowanie plusów „+” i minusów „-“

Wszystkie formy sprawdzania osiągnięć uczniów mierzone punktowo są przeliczane wg skali:

Przedział procentowy:	Ocena:
100%	celujący
97-99%	bardzo dobry +
92-96%	bardzo dobry
90-92%	bardzo dobry -
86-89%	dobry +
81-85%	dobry
75-80%	dobry -
69-74%	dostateczny +
56-68%	dostateczny
50-55%	dostateczny -
45-49%	dopuszczający +
36-44%	dopuszczający
30-35%	dopuszczający -
24-29%	niedostateczny +
0-23%	niedostateczny

W wypadku krótkich form sprawdzania wiedzy i umiejętności nauczyciel może zrezygnować ze stosowania „+” i „-“.

W dzienniku elektronicznym oceny mają przyporządkowane liczby naturalne i wagę zaznaczoną określonym kolorem:

- uzyskanie tytułu laureata, finalisty w konkursach/olimpiadach przedmiotowych o zasięgu co najmniej wojewódzkim – waga oceny: 5, kolor fioletowy
- uzyskanie bardzo dobrego lub dobrego wyniku w ogólnopolskim konkursie przedmiotowym/olimpiadzie lub wyróżnienia w konkursie o randze międzynarodowej lub zakwalifikowanie się do etapu wojewódzkiego konkursu po eliminacjach szkolnych oraz I, II, III miejsce w konkursie o zasięgu międzyszkolnym – waga oceny: 4, kolor pomarańczowy
- sprawdziany, I, II, III miejsce w konkursach szkolnych, wyróżnienie w konkursie o zasięgu międzyszkolnym – waga oceny: 3, kolor czerwony
- kartkówki, samodzielna praca na lekcji, udział w akcjach przyrodniczych, ekologicznych i prozdrowotnych, prace długoterminowe, projekt edukacyjny – waga oceny: 2, kolor zielony
- praca w grupach, prace domowe, odpowiedź ustna, prace dodatkowe, aktywność, – waga oceny: 1, kolor czarny.

Ocnom bieżącym przyporządkowuje się odpowiednie wartości według skali:

ocena	6	6-	5+	5	5-	4+	4	4-	3+	3	3-	2+	2	2-	1+	1
wartość	6	5,75	5,5	5	4,75	4,5	4	3,75	3,5	3	2,75	2,5	2	1,75	1,5	1

Na podstawie uzyskanych przez ucznia ocen nauczyciel wystawia ocenę klasyfikacyjną śródroczną i roczną jako średnią ważoną ocen bieżących.

Średniej ważonej przyporządkowuje się następujące oceny klasyfikacyjne śródroczne i roczne:

średnia	ocena
5,31 i powyżej	celujący
4,60 - 5,30	bardzo dobry
3,60 - 4,59	dobry
2,60 - 3,59	dostateczny
1,70 - 2,59	dopuszczający
1,69 i poniżej	niedostateczny

O przewidywanej rocznej ocenie klasyfikacyjnej uczniowie są informowani podczas lekcji. Ocena ta jest wpisywana w odpowiednią rubrykę w dzienniku elektronicznym. Do czasu uzyskania oceny śródrocznej/końcowej uczeń może poprawić te oceny zgodnie z obowiązującym terminarzem oraz/lub wykonać prace uzgodnione z nauczycielem z zachowaniem terminów. Nie ma możliwości pisania sprawdzianów/egzaminów z całego półrocza/roku szkolnego.

KRYTERIA WYMAGAŃ NA POSZCZEGÓLNE OCENY Z przyrody

1) ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który:

- osiąga najwyższe wyniki nauczania;
- rozwija własne uzdolnienia;
- biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych w ramach programu danej klasy, proponuje rozwiązania nietypowe;
- samodzielnie, bez pomocy nauczyciela wyjaśnia zjawiska będące przedmiotem nauczania;
- posiada poprawny styl i język wypowiedzi, swobodę w posługiwaniu się terminologią przyrodniczą właściwą dla danego etapu kształcenia;
- uczestniczy i odnosi sukcesy w szkolnych i pozaszkolnych formach aktywności przyrodniczej, ekologicznej i prozdrowotnej (olimpiady, konkursy przedmiotowe, eksperymenty).

2) ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określony programem nauczania w danej klasie;
- sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami, rozwiązuje samodzielnie problemy teoretyczne i praktyczne objęte programem nauczania, potrafi zastosować posiadaną wiedzę do rozwiązywania zadań i problemów w nowych sytuacjach;
- stosuje poprawny język i styl wypowiedzi, sprawnie posługuje się obowiązującą w danym przedmiocie terminologią, precyzyjnością i dojrzałością (odpowiednią do wieku) wypowiedzi ustnych i pisemnych.

3) ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiadomości i umiejętności określonych programem nauczania w danej klasie, ale opanował je na poziomie przekraczającym wymagania zawarte w podstawie programowej (około 75%);
- poprawnie stosuje wiadomości, rozwiązuje samodzielnie typowe zadania teoretyczne lub praktyczne, w sytuacjach nietypowych z pomocą nauczyciela;
- rozumie uogólnienia i związki między treściami programowymi oraz, przy pomocy nauczyciela, wyjaśnia zjawiska i umiejętnie je interpretuje;

- d) stosuje podstawowe pojęcia i prawa ujmowane za pomocą terminologii właściwej dla przyrody, tworzy wypowiedzi klarowne w stopniu zadowalającym, popełnia w wypowiedzi ustnej i pisemnej nieliczne usterki stylistyczne, wypowiedzi cechuje umiarkowana zwięzłość.
- 4) ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który:
- a) opanował zakres materiału programowego ograniczony do treści podstawowych (w zakresie odtwarzania powyżej 50%);
 - b) rozumie tylko najważniejsze związki i powiązania logiczne między treściami;
 - c) rozumie podstawowe uogólnienia;
 - d) rozwiązuje typowe zadania teoretyczne lub praktyczne o średnim stopniu trudności;
 - e) posiada przeciętny zasób słownictwa, posługuje się językiem zbliżonym do potocznego, jego wypowiedzi cechuje mała kondensacja i klarowność.
- 5) ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:
- a) posiada konieczne, niezbędne do kontynuowania nauki na dalszych etapach kształcenia wiadomości i umiejętności, luźno zestawione bez rozumienia związków i uogólnień;
 - b) słabo rozumie treści programowe, podstawowe wiadomości i procedury odtwarza mechanicznie, bez umiejętności wyjaśniania zjawisk;
 - c) posiada nieporadny styl wypowiedzi, ubogie słownictwo, popełnia liczne błędy, ma trudności w formułowaniu myśli.
- 6) ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który:
- a) nie opanował wiadomości i umiejętności określonych podstawami programowymi, a braki w wiadomościach i umiejętnościach uniemożliwiają dalsze zdobywanie wiedzy;
 - b) nie jest w stanie rozwiązać zadań o niewielkim stopniu trudności;
 - c) nie skorzystał z pomocy szkoły, nie wykorzystał szans uzupełnienia wiedzy i umiejętności.

ZASADY POSTĘPOWANIA ZA SPRAWDZONYMI PRACAMI UCZNIÓW I ICH UDOSTĘPNIANIA

1. Pisemne prace uczniów nauczyciel zobowiązany jest sprawdzić i ocenić w terminie dwóch tygodni.
2. Uczniowie zapoznają się z poprawionymi pracami pisemnymi w szkole po rozdaniu ich przez nauczyciela.
3. Rodzice/opiekunowie prawni uczniów mają wgląd do poprawionych prac pisemnych swoich podopiecznych na terenie szkoły po ustaleniu terminu z nauczycielem i w jego obecności.
4. Na prośbę rodzica/opiekuna prawnego ucznia nauczyciel omawia sprawdzoną i ocenioną pracę pisemną w bezpośredniej rozmowie.
5. Pisemne prace uczniów są przechowywane w szkole przez nauczyciela do końca września kolejnego roku szkolnego.

SPOSOBY INFORMOWANIA O UZYSKANYCH OCENACH

Każdy uczeń oceniany jest zgodnie z zasadami sprawiedliwości.

Oceny są jawne dla ucznia i jego rodziców/opiekunów prawnych.

Uczeń informowany jest o ocenie:

- a) na bieżąco – w przypadku odpowiedzi ustnej, samodzielnej pracy na lekcji, udziale w dyskusji, aktywności na lekcji
- b) na następnej lekcji – w przypadku zadania domowego
- c) w ciągu dwóch tygodni po przeprowadzeniu sprawdzianu pisemnego
- d) w określonym przez nauczyciela terminie przy realizacji prac dodatkowych, długoterminowych i doświadczeń.

Informacja o uzyskanych przez ucznia ocenach jest przekazywana ich rodzicom/opiekunom prawnym podczas zaplanowanych w szkole spotkań oraz indywidualnych konsultacji z nauczycielem lub wychowawcą.

Rodzice/opiekunowie prawni posiadają dostęp do dziennika elektronicznego i dzięki temu mogą kontrolować oceny i postępy edukacyjne dziecka.

ZASADY POPRAWIANIA OCEN Z PRAC PISEMNYCH I ZADAŃ DOMOWYCH

1. Sprawdziany z całego działu oraz kartkówki z trzech ostatnich lekcji są obowiązkowe dla wszystkich uczniów.
2. Jeżeli z przyczyn losowych uczeń nie może napisać sprawdzianu lub kartkówki z całą klasą, powinien to uczynić w terminie ustalonym z nauczycielem.
3. Poprawa sprawdzianu i kartkówki jest dobrowolna, odbywa się na prośbę ucznia, musi się odbyć w ciągu dwóch tygodni od daty rozdania prac.
4. Każdą ocenę od 1 do 5 uczeń może poprawić tylko raz, w terminie i formie uzgodnionej z nauczycielem (nie dłuższym niż 2 tygodnie od otrzymania oceny lub powrocie ucznia do szkoły)
5. W dzienniku usuwamy wcześniejszą niższą ocenę i wpisujemy ocenę wyższą, którą uczeń uzyskał z poprawy.
6. Nauczyciel może dokonać w dzienniku wpisu w komentarzu do oceny z poprawy, w którym ewentualnie wskaże, jaką ocenę uzyskał pierwotnie.
7. Jeżeli uczeń był nieobecny w szkole tylko jednego dnia, w którym odbywał się sprawdzian, ma obowiązek napisać go na najbliższych konsultacjach z danego przedmiotu. Nieobecność na konsultacjach skutkuje pisaniem pracy w najbliższym wyznaczonym terminie.
8. Uczeń któremu udowodniono niesamodzielną pracę (dotyczy wszystkich form sprawdzania wiedzy) otrzymuje ocenę niedostateczną.
9. Uczeń może poprawić jeden raz ocenę z zadania domowego w terminie ustalonym przez nauczyciela.

NIEPRZYGOTOWANIE DO LEKCJI

Przez nieprzygotowanie do lekcji rozumie się:

- a) brak zadania domowego
- b) brak opanowania wiadomości i umiejętności z trzech ostatnich lekcji bieżących
- c) brak wymaganych pomocy naukowych (zeszyt, zeszyt ćwiczeń, podręcznik lub inne niezbędne na dane zajęcia pomoce lub narzędzia)

Nieprzygotowanie do lekcji należy zgłaszać na początku zajęć lekcyjnych, tuż po przerwie i przywitaniu się nauczyciela z klasą.

Nauczyciel zaznacza fakt nieprzygotowania w dzienniku lekcyjnym skrótem „np.”

W przypadku gdy uczeń nie jest przygotowany do lekcji i nie zgłosił tego faktu nauczycielowi otrzymuje ocenę niedostateczną.

Uczeń może zgłosić trzy razy w każdym półroczu fakt nieprzygotowania. Nieprzygotowania których uczeń nie wykorzystał w półroczu pierwszym nie zwiększają ich liczby w półroczu drugim.

Po przekroczeniu trzech nieprzygotowań, jeżeli uczeń zostaje wezwany do okazania zadania i go nie przedstawia, otrzymuje ocenę niedostateczną.

Zgłoszenie braku zadania domowego nie zwalnia ucznia z obowiązku jego wykonania i okazania przy najbliższej lekcji.

W przypadku długotrwałej nieobecności usprawiedliwionej (choroba) uczeń zgłasza brak przygotowania do lekcji, ale nie odnotowuje się tego jako kolejne nieprzygotowanie. Uczeń ma jednak obowiązek uzupełnić braki w czasie dwóch tygodni po powrocie do szkoły.